

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра фінансів і кредиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

/Роман ГРЕШКО/

від «27» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

обов'язкова

Освітньо-професійна програма:	Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціальність:	D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Галузь знань:	D «Бізнес, адміністрування та право»
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Факультет:	економічний
Мова навчання:	українська

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право», затвердженої рішенням Вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від 28.04.25 року, протокол № 5, та введеної в дію наказом ректора № 164 від 01.05.25 р.

Розробник: **Кучерівська Софія Степанівна**, доцент кафедри фінансів і кредиту,
кандидат економічних наук, доцент

Викладач: **Кучерівська Софія Степанівна**, доцент кафедри фінансів і кредиту,
кандидат економічних наук, доцент

Погоджено з гарантом ОП **Віолетта ХАРАБАРА**

Затверджено на засіданні кафедри фінансів і кредиту

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Завідувач кафедри **Петро НІКІФОРОВ**

Схвалено методичною радою економічного факультету

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради **Ірина НИКИФОРАК**

Мета навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» – сформувати у здобувачів вищої освіти фундаментальні знання та вміння з підготовки та реалізації управлінських рішень щодо усіх аспектів і процесів діяльності страхової компанії з метою її стійкого розвитку та досягнення стратегічних цілей.

Пререквізити: Здобувачі вищої освіти вивчають навчальну дисципліну «Страховий менеджмент» у другому семестрі першого року навчання відповідно до структурно-логічної схеми ОПП. Вивчення дисципліни базується на знаннях здобутих на першому освітньому рівні (бакалаврському) та першому семестрі другого рівня (магістерському) з таких предметів: «Банківський менеджмент», «Ринок фінансових послуг, інструментів і технологій», «Поведінкові фінанси», «Управління комунікаціями, конфліктами та бізнес етикою». Дисципліна є основою для розуміння дисциплін «Фінансовий моніторинг» та є підґрунтям для проходження виробничої практики і підготовки кваліфікаційної роботи.

Результати навчання: Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» за спеціальністю D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» (освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування») вивчення дисципліни «Страховий менеджмент» сприяє формуванню наступних компетентностей і програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність:

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в процесі професійної діяльності або навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні та фахові компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК10. Здатність використовувати сучасні інформаційні, фінансові технології, методи та прийоми для ухвалення оптимальних рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Програмні результати навчання:

ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПРН11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПР12. Обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

**Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація**

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	1	2	5	150	2	14	30	-	-	106	-	Екзамен

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
1	2	3	4	7
Змістовий модуль 1. Основи управління страховою компанією				
ТЕМА 1. Суть і роль страхового менеджменту.	16	1	4	12
ТЕМА 2. Комунікації та інформаційне забезпечення.	17	1	4	12
ТЕМА 3. Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою компанією.	18	2	4	12
ТЕМА 4. Планування в страхових компаніях	20	2	4	14
Разом за змістовим модулем 1	72	6	16	50
Змістовий модуль 2. Управління операційними процесами страховика				
ТЕМА 5. Управління ризиками страховика.	19	2	2	14
ТЕМА 6. Урегулювання страхових претензій.	20	2	4	14
ТЕМА 7. Управління фінансовою стійкістю страхової компанії.	20	2	4	14
ТЕМА 8. Фінансовий моніторинг у страхових компаніях.	20	2	4	14
Разом за змістовим модулем 2	78	8	14	56
Усього годин	150	14	30	106

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1	<p>ТЕМА 1. Суть і роль страхового менеджменту.</p> <p>1.1. Суть страхового менеджменту, його функції та значення.</p> <p>1.2. Зовнішнє та внутрішнє середовища функціонування страховика.</p> <p>1.3. Порядок створення та діяльності страхової компанії.</p> <p>1.4. Порядок ліквідації та реорганізації страховика.</p>
2	<p>ТЕМА 2. Комунікації та інформаційне забезпечення.</p> <p>2.1. Комунікація та інформація, їхня роль у системі страхового менеджменту.</p> <p>2.2. Автоматизовані інформаційні системи у страховій діяльності.</p> <p>2.3. Інформаційні технології та інформаційна безпека страховиків.</p>
3	<p>ТЕМА 3. Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою компанією.</p> <p>3.1. Ресурсний потенціал страховика.</p> <p>3.2. Організаційні структури управління у страхових компаніях.</p> <p>3.3. Функціональні обов'язки головних фахівців страхової компанії</p>
4	<p>ТЕМА 4. Планування в страхових компаніях</p> <p>4.1. Суть планування й особливості його здійснення у страхових компаніях.</p> <p>4.2. Формування системи планування у страхових компаніях.</p> <p>4.3. Економічне обґрунтування запланованої діяльності страховика.</p>
5	<p>ТЕМА 5. Управління ризиками страховика.</p> <p>5.1. Особливості ідентифікації й оцінювання ризиків страхової діяльності.</p> <p>5.2. Визначення поняття ризик-менеджменту страхової діяльності, його мета і зміст.</p> <p>5.3. Управління ризиками і особливості основних етапів його застосування.</p>
6	<p>ТЕМА 6. Урегулювання страхових претензій.</p>

	<p>6.1. Суть і механізм урегулювання страхових претензій.</p> <p>6.2. Процес урегулювання збитків за правом регресного позову.</p> <p>6.3. Служба врегулювання претензій: завдання та місце в страховій компанії.</p> <p>6.4. Система експертних оцінок причин і наслідків страхових подій: значення, фахівці, вимоги.</p>
6	<p>ТЕМА 7. Управління фінансовою стійкістю страхової компанії.</p> <p>7.1. Суть фінансової стійкості страховика та методи її забезпечення.</p> <p>7.2. Фінансова безпека страховика.</p> <p>7.3. Дотримання законодавчих вимог та норм (комплаєнс).</p> <p>7.4. Внутрішній аудит страховика.</p>
7	<p>ТЕМА 8. Фінансовий моніторинг у страхових компаніях.</p> <p>8.1. Зміст, рівні та суб'єкти фінансового моніторингу.</p> <p>8.2. Міжнародні організації фінансового моніторингу та Державна служба фінансового моніторингу України.</p> <p>8.3. Фінансові операції страхових компаній, які підлягають фінансовому моніторингу, та заходи з уникнення ризику.</p>

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми (питання/завдання)
1	<p>ТЕМА 1. СУТЬ І РОЛЬ СТРАХОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ.</p> <p>Заняття 1 1.1. Суть страхового менеджменту, його функції та значення. 1.2. Зовнішнє та внутрішнє середовища функціонування страховика. 1.3. Здійснити SWOT-аналіз та PEST-аналіз обраної страхової компанії та її продуктів</p>
2	<p>Заняття 2 1.4. Порядок створення та діяльності страхової компанії. 1.5. Порядок ліквідації та реорганізації страховика. Підготувати реферати, есе, опрацювати питання для самостійної роботи.</p>
3	<p>ТЕМА 2. КОМУНІКАЦІЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.</p> <p>Заняття 1 2.1. Комунікація та інформація, їхня роль у системі страхового менеджменту. 2.2. Автоматизовані інформаційні системи у страховій діяльності.</p>
4	<p>Заняття 2 2.3. Інформаційні технології та інформаційна безпека страховиків. 1.4. Дослідити ринок м. Чернівці (свого міста) щодо виходу на нього обраної страхової компанії з видом страхування (на вибір) Підготувати реферати, есе, опрацювати питання для самостійної роботи. Вирішити тестові завдання.</p>
5	<p>ТЕМА 3. РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ, СТРУКТУРА Й ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ СТРАХОВОЮ КОМПАНІЄЮ.</p> <p>Заняття 1 3.1. Ресурсний потенціал страховика. 3.2. Організаційні структури управління у страхових компаніях.</p>
6	<p>Заняття 2 3.3. Функціональні обов'язки головних фахівців страхової компанії 3.4. Огляд діяльності обраного страховика Підготувати реферати, есе, опрацювати питання для самостійної роботи.</p>
7	<p>ТЕМА 4. ПЛАНУВАННЯ В СТРАХОВИХ КОМПАНІЯХ</p> <p>Заняття 1 4.1. Суть планування й особливості його здійснення у страхових компаніях. 4.2. Формування системи планування у страхових компаніях.</p>
8	<p>Заняття 2 4.3. Економічне обґрунтування запланованої діяльності страховика. 4.4. Сформулювати економічне обґрунтування діяльності обраної страхової компанії</p>

	Опрацювати питання для самостійної роботи. Вирішити практичні ситуації та задачі. Вирішити тестові завдання.
9	ТЕМА 5. УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ СТРАХОВИКА. 5.1. Особливості ідентифікації й оцінювання ризиків страхової діяльності. 5.2. Визначення поняття ризик-менеджменту страхової діяльності, його мета і зміст. 5.3. Управління ризиками і особливості основних етапів його застосування. Підготувати реферати, есе, опрацювати питання для самостійної роботи. Вирішити тестові завдання.
10	ТЕМА 6. УРЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВИХ ПРЕТЕНЗІЙ. Заняття 1 6.1. Суть і механізм урегулювання страхових претензій. 6.2. Процес урегулювання збитків за правом регресного позову.
11	Заняття 2 6.3. Служба врегулювання претензій: завдання та місце в страховій компанії. 6.4. Система експертних оцінок причин і наслідків страхових подій: значення, фахівці, вимоги. 6.5. Описати дії працівника страхової компанії щодо визначення страхових збитків та оформлення необхідних документів за договорами страхування на вибір: Підготувати реферати, есе, опрацювати питання для самостійної роботи. Вирішення практичних ситуацій і задач.
12	ТЕМА 7. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ. Заняття 1 7.1. Суть фінансової стійкості страховика та методи її забезпечення. 7.2. Фінансова безпека страховика.
13	Заняття 2 7.3. Дотримання законодавчих вимог та норм (комплаєнс). 7.4. Внутрішній аудит страховика. Підготувати реферати, есе, опрацювати питання для самостійної роботи. Розв'язати задачі. Вирішити тестові завдання.
14	ТЕМА 8. ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ У СТРАХОВИХ КОМПАНІЯХ. Заняття 1 8.1. Зміст, рівні та суб'єкти фінансового моніторингу. 8.2. Міжнародні організації фінансового моніторингу та Державна служба фінансового моніторингу України.
15	Заняття 2 8.3. Фінансові операції страхових компаній, які підлягають фінансовому моніторингу, та заходи з уникнення ризику. 1.4. Описати порядок аналізу потенційних клієнтів страховика до укладання договорів страхування. Підготувати реферати, есе, опрацювати питання для самостійної роботи. Вирішити тестові завдання.

Завдання для самостійної роботи студентів

№	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	К-сть год.
1	ТЕМА 1. Суть і роль страхового менеджменту.	1. Принципи державного регулювання ринку страхування в Україні та за кордоном. 2. Тенденції розвитку страхових компаній у сучасній економіці. 3. Важливість участі страховиків у роботі різного роду об'єднань страховиків в Україні. 4. Можливості та виклики для функціонування світового ринку страхування в сучасних умовах.	12

		5. Приклади реорганізації страхових компаній на сучасному етапі.	
2	ТЕМА 2. Комунікації та інформаційне забезпечення.	1. Сучасні форми комунікації страховика при реалізації страхових продуктів 2. Конкурентні стратегії страховика в українській економіці. 3. Методи оцінки вартості страховика при стратегічному аналізі. 4. Заходи учасників ринку страхування щодо підвищення страхової культури населення 5. Використання інформаційних технологій у страховій діяльності	12
3	ТЕМА 3. Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою компанією.	1. Особливості формування фінансових потоків страховика та фактори, що їх визначають. 2. Фінансовий потенціал страховика на різних етапах його діяльності. 3. Методи управління трудовим потенціалом страховика. 4. Сучасні вимоги до професійної підготовки фахівців страхової справи.	12
4	ТЕМА 4. Планування в страхових компаніях	1. Використання програмного забезпечення при плануванні діяльності страховика (Twproject, Agile, Scrum, Kanban, Scrumban, Waterfall). 2. Сучасні стратегії та джерела залучення страховиками нового капіталу. 3. Корпоративна відповідальність страхових компаній та її врахування при плануванні діяльності	14
5	ТЕМА 5. Управління ризиками страховика.	1. Методи оцінки ризиків. 2. Особливості відбору ризиків у медичному страхуванні. 3. Поєднання ризиків життя та інвестиційних ризиків у продуктах unit-linked.. 4. Взаємозалежність між відбором ризиків та обсягом страхового захисту. 5. Особливості діяльності андерайтера у страхуванні.	14
6	ТЕМА 6. Урегулювання страхових претензій.	1. Особливості врегулювання збитків при співстрахуванні. 2. Особливості врегулювання збитків при перестраховуванні. 3. Досвід діяльності професійних оцінювачів збитків різних країн. 4. Діяльність Міжнародного інституту оцінювачів збитків (IIA) 5. Дипломований інститут оцінювачів збитків Сполученого Королівства: статус, завдання, результати діяльності.	14
7	ТЕМА 7. Управління фінансовою стійкістю страхової компанії.	1. Пруденційні вимоги до діяльності страховиків Solvency II. 2. Діяльність Міжнародної асоціації актуаріїв (IAA). 3. Діяльність Міжнародної асоціації органів нагляду за страховою діяльністю (IAIS). 4. Переваги власного проведення операцій та передачі їх на аутсорс.	14
8	ТЕМА 8. Фінансовий моніторинг у страхових компаніях.	1. Страхова компанія як соціально відповідальний бізнес 2. Особливості діяльності новітніх страхових компаній. 3. Сучасне застосування Fin- та Insur- технологій у діяльності страхових компаній. 4. Карта державних ризиків України та заходи з їх зменшення. 5. Приклади взаємодії MONEYVAL та Держфінмоніторингу	14

	України.	
ВСЬОГО		106

Методи навчання

Для формування професійної компетентності студентів можуть бути використані наступні методи навчання:

- вербальні методи (розповідь, дискусія, пояснення конкретних ситуацій);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація, самостійні спостереження здобувачів освіти, екскурсія до представників страхового бізнесу);
- робота з інформаційними ресурсами: законодавчо-нормативні документи, наукова, навчально-методична література та інтернет-ресурси;
- самостійна робота за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

З метою формування практичних умінь та навичок з компоненти «Страховий менеджмент» застосовують: розв'язування задач, виконання практичних завдань, розробка схем, розробка та захист презентацій, аналіз нормативних документів тощо.

Система контролю та оцінювання

Поточний контроль знань студентів при вивченні освітньої компоненти «Страховий менеджмент» здійснюється за допомогою експрес-опитування, індивідуального опитування, фронтального опитування, захисту рефератів та есе, тестування, письмових/контрольних робіт тощо.

Форма підсумкового контролю – екзамен.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференції, студентській олімпіаді).

Академічна доброчесність. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Обов'язковим є посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень.

Відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковою умовою виконання навчального плану дисципліни. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання

матеріалу; використання основної, додаткової літератури та інших (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати стан і проблеми діяльності страхової компанії, страхового ринку з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання літературних джерел, законодавчих актів, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати під час навчальних занять за кожну тему (опитування, тестування, розв'язання задач), виконання завдань для самостійної роботи представлений у таблиці нижче. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за кожну тему. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 35; 2 модуль – 25 (разом – 60 балів).

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)								Кількість балів (екзамен)	Сумар на к-ть балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
10	10	5	10	5	10	5	5	40	100

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Загальна (максимальна) кількість балів, яку студент може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (екзамену).

Здобувач вищої освіти, який набрав протягом нормативного терміну вивчення дисципліни 60 балів та виконав навантаження за всіма кредитами, має можливість не складати екзамен і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку або складати екзамен з метою підвищення свого рейтингу за даною навчальною дисципліною. Здобувач вищої освіти, який не отримав позитивні оцінки за підсумками роботи над кожним модулем, вважається не атестованим та не допускається до складання іспиту. Допущеним до складання іспиту здобувач вищої освіти може бути лише у разі відпрацювання всього матеріалу, передбаченого навчальним планом у повному обсязі, або тієї частини навчального матеріалу, за який отримано незадовільну оцінку, або за яким він не атестований.

Проведення підсумкового контролю здійснюється у формі екзамену і в терміни, передбачені графіком навчального процесу. Екзаменаційний білет містить два теоретичних питання з дисципліни, 5 тестових завдань і одне практичне завдання з пройденого матеріалу.

У 40 балів, що можливо отримати на екзамені входить: 2 теоретичних питання (по 10 балів відповідно), 5 тестів по 2 бали (сумарно 10) та практичне завдання (10 балів). У випадку не повної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання. Аналогічно виставляються бали по другому питанню. Практичне завдання оцінюється таким чином: 10 балів – за повністю вирішене практичне завдання; 8 – за правильно вказані формули та методика розрахунку, однак неправильне розв’язання; 5 балів – за правильно вказані формули чи методика розрахунку, однак не має числового розв’язку; 3 бали – за правильний хід обчислення чи вирішення завдання, однак не виконаний в повному обсязі. В іншому випадку практична ситуація оцінюється в 0 балів.

У випадку отримання менше 50 балів за результатами поточного та підсумкового контролю, здобувач вищої освіти обов’язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості. Якщо здобувач вищої освіти набрав менше 35 балів, він не допускається до складання екзамену.

Оцінка передбачає такі знання та вміння:

Оцінка	Знання	Вміння
5 (відмінно) А (90 – 100)	Здобувач вищої освіти: - має всебічні і глибокі знання навчального матеріалу за програмою дисципліни; - засвоїв знання щодо теоретичних засад страхового менеджменту; - глибоко розуміє основну літературу та повідомлення з практики діяльності вітчизняних і зарубіжних страхових компаній.	Здобувач вищої освіти: вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою; вміє використовувати додаткову літературу, грамотно викладати програмний матеріал; дає вичерпні, повні, грамотні відповіді на програмні запитання; демонструє навички творчого мислення.
4 (дуже добре) В (80-89)	- показав повні знання навчального матеріалу за програмою курсу, здатний до їхнього поповнення та оновлення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності; - опрацював основну літературу, ознайомився з додатковою літературою, рекомендовану програмою.	- успішно виконав передбачені програмою практичні завдання без суттєвих зауважень; - вміє використовувати на практиці програмні настанови, розв’язувати тестові завдання.
4 (добре) С (70-79)	- показав достатні знання навчального матеріалу за програмою курсу, має здатність до їхнього поглиблення в	- вдало виконав передбачені програмою практичні завдання без критичних зауважень;

	процесі подальшого навчання і практичної діяльності; - опрацював основну літературу, рекомендовану програмою.	– здатний використовувати на практиці програмні настанови, розв’язувати тестові завдання.
3 (задовільно) D (60-69)	- має достатні знання тільки основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і наступної роботи за спеціальністю; - ознайомився з основною літературою, рекомендовану програмою.	– виконав практичні завдання в межах програмних вимог; – допускає неточності при розв’язання тестів, виконанні практичних завдань. – не в повній мірі здатний пов’язати теоретичний матеріал з практичними завданнями.
3 (задовільно) E (50-59)	- має знання тільки основного програмного матеріалу в обсязі, який дозволяє подальше навчання; - ознайомився з основною літературою, рекомендовану програмою.	– виконав практичні завдання в межах програмних вимог; – допускає упущення, неточності та помилки при розв’язанні тестів, виконанні практичних завдань. – не може пов’язати теоретичний матеріал з практичними завданнями.
2 (незадов.) з можливістю перескладання FX (35-49)	- не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни; - допускає грубі помилки у відповідях; - має недостатній рівень знань для самостійного оволодіння програмним матеріалом без додаткової підготовки.	– допускає принципові помилки під час вирішення передбачених програмою практичних завдань; – показує невміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.
2 (незадов.) з обов’язковим повторним курсом F (1-34)	- не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни; допускає неприпустимі помилки у відповідях; - має рівень знань, який не дозволяє самостійно оволодіти програмним матеріалом та вимагає додаткового прослуховування дисципліни.	– не вміє вирішувати передбачені програмою практичні завдання; – не вміє орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною Шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання

Незадовільно	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання
--------------	----------	--

**Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю
навчальних досягнень студентів з освітньої компоненти
«Страховий менеджмент»**

1. Визначте зміст страхового менеджменту, його функції та принципи.
2. Визначте поняття ризику у страхуванні, здійсніть класифікацію ризиків.
3. Охарактеризуйте використання страхових операцій для ухилення від оподаткування.
4. Визначте принципи державного регулювання ринку страхування в Україні та за кордоном.
5. Охарактеризуйте тенденції розвитку страхових компаній у сучасній економіці.
6. Як проявляється важливість участі страховиків у роботі різного роду об'єднань страховиків в Україні?
7. Охарактеризуйте можливості та виклики для функціонування світового ринку страхування в сучасних умовах.
8. Наведіть та охарактеризуйте приклади реорганізації страхових компаній на сучасному етапі.
9. Охарактеризуйте сучасні форми комунікації страховика при реалізації страхових продуктів
10. Дайте характеристику конкурентним стратегіям страховиків в українській економіці.
11. Наведіть методи оцінки вартості страховика при стратегічному аналізі.
12. Наведіть приклади заходів учасників ринку страхування щодо підвищення страхової культури населення
13. Визначте суть ресурсного потенціалу страховика та його складових.
14. Наведіть особливості формування фінансових потоків страховика та фактори, що їх визначають.
15. Фінансовий потенціал страховика на різних етапах його діяльності.
16. Наведіть методи управління трудовим потенціалом страховика.
17. Охарактеризуйте сучасні вимоги до професійної підготовки фахівців страхової справи.
18. Охарактеризуйте порядок виявлення фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу в страхуванні.
19. Охарактеризуйте управління ризиками легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом.
20. Охарактеризуйте зовнішнє та внутрішнє середовище функціонування страховиків. Що враховується при проведенні SWOT- аналізу?
21. Охарактеризуйте лінійну та матричну організаційні структури управління страховою компанією.

22. Обґрунтуйте думку, що страхова компанія – це фінансова установа.
23. Наведіть приклади використання страхових операцій для легалізації (відмивання) коштів, отриманих злочинним шляхом.
24. Визначте суть економічної безпеки страховика. Охарактеризуйте методи її забезпечення.
25. Дайте характеристику маркетингових стратегій охоплення страхового ринку.
26. Дайте оцінку каналів реалізації страхових продуктів.
27. Визначте та охарактеризуйте суть, рівні та суб'єктів системи фінансового моніторингу.
28. Визначте порядок створення, діяльності та ліквідації страхових компаній.
29. Визначте методологічні засади аналізу та управління грошовими потоками страховика.
30. Охарактеризуйте методи оцінки ризиків.
31. Визначте доходи і витрати страхової компанії.
32. Визначте суть комунікацій та їх роль у системі страхового менеджменту.
33. Охарактеризуйте інформаційні технології та інформаційну безпеку страховиків.
34. Наведуть характеристику та порядок формування страхових резервів, що створюють нон-лайфові страховики.
35. Охарактеризуйте методологічні засади аналізу та управління грошовими потоками страховика.
36. Визначте суть комунікаційного процесу, його елементів та етапів.
37. Охарактеризуйте види інформаційних систем страховика.
38. Охарактеризуйте страхові резерви лайфових страховиків та методи їх формування.
39. Охарактеризуйте функціональну структуру інформаційної системи страхової діяльності.
40. Охарактеризуйте програмне забезпечення страхової діяльності.
41. Визначте різницю між фінансовими ресурсами та грошовими потоками страховика.
42. Визначте порядок розміщення тимчасово вільних коштів страховиків.
43. Наведіть приклади використання програмного забезпечення при плануванні діяльності страховика (Twproject, Agile, Scrum, Kanban, Scrumban, Waterfall).
44. Охарактеризуйте сучасні стратегії та джерела залучення страховиками нового капіталу.
45. Визначте зміст корпоративної відповідальності страхових компаній та механізм її врахування при плануванні діяльності.
46. Охарактеризуйте правила та програми внутрішнього фінансового моніторингу страховиками.
47. Проаналізуйте діяльність міжнародних організацій з фінансового моніторингу.
48. Наведіть особливості врегулювання збитків при співстрахуванні.

- 49.Визначте особливості врегулювання збитків при перестрахованні.
- 50.Охарактеризуйте особливості діяльності професійних оцінювачів збитків різних країн.
- 51.Проаналізуйте діяльність Міжнародного інституту оцінювачів збитків (IIA)
- 52.Визначте статус, завдання, результати діяльності Дипломованого інституту оцінювачів збитків Сполученого Королівства.
- 53.Розкрийте суть страхової компанії як соціально відповідального бізнесу
- 54.Охарактеризуйте особливості діяльності новітніх страхових компаній.
- 55.Наведіть приклади застосування Fin- та Insur- технологій у діяльності страхових компаній.
- 56.Проаналізуйте карту державних ризиків України та заходи з їх зменшення.
- 57.Наведіть приклади взаємодії MONEYVAL та Держфінмоніторингу України.
- 58.Визначте принципи управління грошовими потоками страховика та чинники, що на них впливають.
- 59.Охарактеризуйте діяльність страхового експерта в системі експертних оцінок причин і наслідків страхових випадків.
- 60.Визначте суть електронного договору, його переваги та недоліки, порядок укладання.
- 61.Проаналізуйте заходи безпеки в процесі комунікації та інформаційного забезпечення.
- 62.Охарактеризуйте процес урегулювання збитків при перестрахованні.
- 63.Охарактеризуйте повноваження суб`єктів державного фінансового моніторингу.
- 64.Визначте суть STP-маркетингу та порядок його проведення.
- 65.Обґрунтуйте суть реклами страхової послуги як інструменту страхового маркетингу.
- 66.Охарактеризуйте організацію антикризового управління фінансовою стійкістю страховика.
- 67.Визначте зміст і порядок економічного обґрунтування запланованої страхової діяльності.
- 68.Визначте порядок формування системи планування в страховій компанії.
- 69.Визначте ознаки та показники фінансово підозрілих операцій.
- 70.Охарактеризуйте сучасні методи ризик-менеджменту в страхових компаніях.
- 71.Охарактеризуйте процес урегулювання збитків у видах особистого страхування.
- 72.Охарактеризуйте види планування в страховій компанії та етапи його проведення.
- 73.Визначте функції та обов`язки андерайтера й аквізителя страхової компанії.
- 74.Охарактеризуйте систему управління відносинами з клієнтами через CRM-системи.

75. Дайте визначення терміну «платоспроможність страховика» та зазначте нормативні вимоги до її забезпечення.
76. Визначте порядок проведення внутрішнього аудиту страховика.
77. Охарактеризуйте функції та завдання головного комплаєнс-менеджера страхової компанії.
78. Охарактеризуйте особливості електронного продажу страхових продуктів.
79. Розкрийте суть соціальної відповідальності страхового бізнесу та наведіть його приклади.
80. Наведіть приклади застосування страховиками Fin- та Insur-технологій.
81. Розкрийте порядок отримання ліцензії страховиками.
82. Розкрийте причини та умови запровадження тимчасової адміністрації страховика. Наведіть приклади такого процесу.
83. Поясніть важливість та вимоги до інформаційної безпеки страховиків.
84. Охарактеризуйте систему експертних оцінок причин і наслідків страхових подій.

Зарахування результатів неформальної освіти

З метою реалізації академічних прав здобувача вищої освіти йому/ їй можуть бути зараховані результати неформального та/або інформального навчання з проблем, що відповідають тематиці навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» у встановленому порядку, згідно з діючим в Університеті «Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти»
<https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf>

Рекомендована література:

основна

1. Аранчій В. І., Остапенко О. М., Остапенко Т. М., Страховий менеджмент: навч. посіб. Полтава: ПДАА, 2018. 252 с.
2. Білик О. І., Савчин О. І. Страховий менеджмент. Львівська політехніка. 2019. 304 с.
3. Бюджетування в страховій компанії як комплексний процес управлінських дій. *Журнал Forinsurer*. URL: <https://forinsurer.com/public/02/12/16/167>
4. Король С. Особливості розвитку страхових компаній: прагматизм управління в умовах сьогодення. *Розвиток соціально-економічних систем в геоeкономічному просторі: колективна монографія* /за ред. д.е.н., проф. С.М. Співака. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2024. 318 с.

5. Кучерівська С. С. Страховий менеджмент. *Фінанси, банківська справа та страхування. Управління фінансами : мікро- і макрорівень* : підручник для магістрів / за ред. проф. П. О. Нікіфорова, доц. Н. А. Бак. Чернівці, 2021. с. 177-235.

6. Кучерівська С. С. Державне регулювання на фінансовому ринку України. *Фіскальна та монетарна політика економічного розвитку України* : монографія / за заг. ред. П. О. Нікіфорова, І. Я. Ткачук. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 256 с. С. 189-210

7. Олійник В. М. Економіко-математичне моделювання в розвитку страхування та управлінні страховими тарифами. К. Університетська книга. 2018. 366 с.

8. Основи актуарних розрахунків : навч. метод. посіб. / За ред. чл. Укр. т-ва актуаріїв І. О. Ковтуна. К. : Алеута, 2014. 328 с.

9. Плиса В. Й. Страховий менеджмент : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 378 с.

10. Попова І. В. Фінансовий контроль страхових організацій : дис... канд. екон. наук : 08.00.08. Київ, 2015. 270 с.

11. Про страхування: Закон України від 18.11.2021 р. №1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>

12. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 24.05.2022 р. №361-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>

13. Положення про здійснення установами фінансового моніторингу: Постанова НБУ від 28.07.2020 р. № 107. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0107500-20#Text>

14. Сазонець І. Л., Білоус Н. М. Корпоративні стратегії управління стійкістю страхових компаній. К. Кондор. 2017. 234 с.

допоміжна

1. Agritask та mapfre запускають першу в світі цифрову систему управління страховими претензіями для аграрного сектору. *Аграрії разом*. URL : <https://agrarii-razom.com.ua/news-agro/agritask-ta-mapfre-zapuskayut-pershu-v-sviti-cifrovu-sistemu-upravlinnya-strahovimi>

2. Артими-Дрогомирецька З., Гарматій Н.М., Крицька. Л., Гарматій С.В. Статистичний аналіз діяльності страхових компаній України інструментарієм кластерного аналізу. *Галицький економічний вісник*. 2022. №1 (74). С. 7-15.

3. Баранов А. Л. Управління страховим портфелем: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. екон. наук за спец: 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит». К., 2009. 20 с.

4. Баранова О. В. Фінансове планування у страхових організаціях: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. екон. наук за спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» К., 2008. 19 с.
5. Гладчук О. Фінансова безпека українських страхових компаній у сучасних реаліях. *Економіка та суспільство*. 2023. №55. URL : <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-40>
6. Говорушко Т. А. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії з метою забезпечення її ефективного розвитку : монографія Київ : ЦУЛ, 2013. 168 с.
7. Денисенко М. П., Токачева А. В. Інвестиційна діяльність страхової компанії: проблеми та напрями активізації. *Ефективна економіка*. 2018. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6640>.
8. Доманчук А. І. Формування системи управління фінансами страхових компаній. *Причорноморські економічні студії*. 2018. №30. С. 60–67.
9. Дубина М. В. Роль системи фінансового моніторингу у розвитку ринку фінансових послуг. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2015. Вип. 3 (33). С. 44-57.
10. Жабинець О. Й. Механізм забезпечення внутрішнього фінансового моніторингу в діяльності страхових організацій. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна*. № 1. 2016. С. 201-211.
11. Кучерівська С.С. Конкурентні переваги страхових компаній в умовах нової економіки. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, березень 2024. No 32(60). С. 24–28. <https://esj.oa.edu.ua/collections/30/%E2%84%96602024>
12. Лаврук Н. А., Русул Л. В. Дослідження фінансових результатів діяльності страхових організацій. *Мукачівський державний університет*. 2018. №15. С. 679–687.
13. Нечипоренко В. І. Стратегічне планування в страхових компаніях: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. екон. наук за спец: 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит». К., 2008. 19 с.
14. Нікіфоров П. О., Гладчук О. М., Кучерівська С. С. Формальні та неформальні інститути страхового ринку. *Інноваційна економіка*. 2021. №5-6. <http://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/827>
15. Осадець С.С., Мурашко О.В., Фурман В.М., Баранов А.Л., Баранова О.В., Залетов О.М., Нечипоренко В.І. Страховий менеджмент : підручник. К. : КНЕУ, 2016. 333 с.
16. Плиса В., Плиса З., Плиса М. Антисипативне управління діяльністю

страховика: цільові орієнтири, інформаційне забезпечення, технологія та інструментарій. Modern foundations of economics, management and tourism: collective monograph – International Science Group. – Boston: Primedia eLaunch, 2022. 650 p. P.p. 364-372. URL : <https://isg-konf.com/wp-content/uploads/2022/12/Monograph/ECON/ISG.2022.MONO.ECON.4.pdf>

17. Полчанов А. Ю. Особливості стратегічного управління страховою компанією на ринках країн, що розвиваються. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. Вип. 1 (6). Т.2. Полтава : ПДАА. 2013. С. 235-241.

18. Полчанов А. Ю. Теоретичні основи страхового менеджменту URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vzhdtu_econ_2014_2_44.pdf

19. Про врегулювання діяльності учасників ринку небанківських фінансових послуг, небанківських фінансових груп, учасників платіжного ринку, колекторських компаній та юридичних осіб, які отримали ліцензію на надання банкам послуг з інкасації : Постанова НБУ від 06 березня 2022 р. №39. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0039500-22#Text>

20. Про затвердження Положення про здійснення безвізного нагляду за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг : Постанова НБУ від 14.12.2023 № 162. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0162500-23#Text>

21. Про інформацію Закон України від 15.06.2022 р. №2657-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>

22. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України від 14.12.2021 р. № 1953 IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>

23. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 01.07.2021 р. 361-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

24. Світлична О. С., Сташкевич Н. М. Управління фінансами страхових організацій: навч. пос. Одеса: Атлант, 2015. 258 с.

25. Сосновська О, Горач І. Особливості управління інвестиційною діяльністю страхових компаній в Україні. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*. 2021. 1(7), С. 103-114.

26. Форіншурер. 10 основних ризиків страхового сектору Європи - EIOPA Insurance Risk Dashboard. *Forinsurer*. URL: <https://forinsurer.com/news/24/11/15/44402>

Інформаційні ресурси

Офіційні сайти органів державного управління України:

1. Державна служба фінансового моніторингу. URL: <https://fiu.gov.ua/>

2. Кабінет Міністрів України. URL: [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua)
3. Ліга страхових організацій України. URL: uainsur.com
4. Міністерство економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>
5. Міністерство фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>
6. Моторно-транспортне страхове бюро України. URL: <https://mtsbu.ua/>
7. Національна асоціація страховиків України. URL: <https://nasu.com.ua/>
6. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку України. URL: www.nssmc.gov.ua
7. Національний банк України. URL: [http:// www.nbu.gov.ua](http://www.nbu.gov.ua)
8. Фонд державного майна України. URL: <http://www.spfu.gov.ua/>

Офіційні сайти міжнародних фінансових організацій:

1. International Association of Insurance Supervision – URL: <https://www.iaisweb.org/>
2. International organization of actuaries. URL: <https://www.actuaries.org/iaa>
3. International Society for Risk Analysis. URL: <https://www.sra.org/>
4. Європейська федерація страхових посередників (BIPAR). URL: <https://www.bipar.eu/en/home>
5. FATF. URL: <https://www.fatf-gafi.org/>
6. MONEYVAL. URL: <https://www.coe.int/en/web/moneyval>
7. Група наглядачів Міжнародного фінансового центру. URL: <http://gifcs.org/>
8. Всесвітня торговельна організація (WTO). URL: <http://www.wto.org/>
9. Організація економічної співпраці та розвитку (OECD) . URL: <http://www.oecd.org/>
10. Міжнародний валютний фонд. URL: <http://www.imf.org/>

Офіційні сайти науково-дослідних інститутів і центрів, пошукових систем:

1. International insurance society. URL: <https://www.internationalinsurance.org/>
2. Інститут глобальних стратегій. URL: <https://igls.com.ua/>
3. Інформаційний сервер про Україну. URL: <https://www.uazone.net/>
4. Консорціум економічних досліджень. URL: <https://www.eurasia.org/eerc/kyiv/EERC>
5. Страхування в Україні. URL: <https://forinsurer.com/>

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» [https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-
chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf](https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf)
- ✓ «Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» [https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzrgb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-
2023plusdodatku-31102023.pdf](https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzrgb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatku-31102023.pdf)
- ✓ Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича [https://www.chnu.edu.ua/media/lnojdab4/pravyla-akademichnoi-
dobrochesnosti.pdf](https://www.chnu.edu.ua/media/lnojdab4/pravyla-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf)